

RIKSDAGENS SVAR 211/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring (RP 204/2005 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 37/2005 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/1948) 41 e § 3 mom., sådant det lyder i lag 1204/1996,

ändras 10, 12 och 29 a §, 35 § 2 mom., 38 § 1, 2 och 4 mom., 53 h § och 60 § 1 mom.,

sådana de lyder, 10 § i sistnämnda lag och i lag 483/2001, 12 § delvis ändrad i nämnda lag 1204/1996 samt i lagarna 723/2002 och 1365/2004, 29 a § i nämnda lag 483/2001, 35 § 2 mom. och 53 h § i nämnda lag 1204/1996, 38 § 1, 2 och 4 mom. i lag 1373/2003 och 60 § 1 mom. i nämnda lag 1365/2004, samt

fogas till lagen en ny 35 b och en ny 41 f § som följer:

10 §

Arbetsgivaren är fri från sin försäkringsplikt, tills antalet arbetsdagar som han låtit utföra under kalenderåret överstiger 12.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund svarar för att ett olycksfall i arbete som har drabbat den som är anställd hos en arbetsgivare som avses i 1 mom. ersätts enligt denna lag. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har rätt att av arbetsgivaren återkräva skadestånd som förbundet betalat, dock högst 83,75 euro per olycksfall.

12 §

En försäkringspliktig arbetsgivare skall själv upp till ett belopp av 167,50 euro betala skadestånd för varje olycksfall i arbete, om inte försäkringen frivilligt har utsträckts till att omfatta också denna skadeståndsskyldighet. I försäkringsbrevet skall det alltid antecknas om arbetsgivaren har någon självrisk eller inte. Arbetsgivaren skall betala detta skadestånd utan dröjsmål efter det att försäkringsanstalten genom ett beslut har ansett att olycksfallet skall ersättas enligt denna lag.

Underlåter en arbetsgivare att betala ett i 1 mom. avsett skadestånd eller uppstår det meningsskiljaktighet om skadeståndets belopp, är den försäkringsanstalt hos vilken arbetstagaren har försäkrats för olycksfall i arbete skyldig att betala detta skadestånd i enlighet med lagen. Försäkringsanstalten har rätt att av arbetsgivaren återkräva skadestånd som den har betalat på detta sätt.

29 a §

Utöver vad som i lagen om försäkringsbolag föreskrivs om Försäkringsinspektionens rätt att förbjuda försäkringsbolags fusion, delning, flyttning av hemort och överlåtelse av försäkringsbestånd, får Försäkringsinspektionen inte sitt samtycke till fusion, delning eller flyttning av hemort eller överlåtelse av försäkringsbestånd enligt denna lag när det gäller ett finskt försäkringsbolag som bedriver försäkring enligt denna lag, om en sådan åtgärd väsentligt försvagar de försäkrades skydd eller äventyrar verksamhetsförutsättningarna för försäkringssystemet enligt denna lag eller dess förmåga att klara sina förpliktelser. När Försäkringsinspektionen ger sitt samtycke kan den till samtycket foga villkor som tryggar att förutsättningarna uppfylls.

Försäkringsinspektionen skall innan ett sådant ärende som avses i 1 mom. avgörs vid behov begära utlåtande av arbetsgivarnas, arbetstagarnas och tjänstemännens mest centrala centralorganisationer om åtgärdens inverkan på de allmänna förutsättningarna för verkställandet av försäkringssystemet enligt denna lag.

Det som bestäms i 1 och 2 mom. gäller i tillämpliga delar också förutsättningarna för samtycke enligt 64—66 § i lagen om utländska försäkringsbolag.

35 §

Försäkringspremiernas kalkyleringsgrunder skall vara sådana att försäkringspremierna står i skälig proportion till de kostnader som försäkringarna medför, med beaktande av risken för olycksfall och yrkessjukdom i det arbete som

försäkras. Om försäkringspremien eller de skadestånd som betalas med stöd av försäkringen är tillräckligt höga, skall också försäkringstagarens egen olycksstatistik beaktas när försäkringspremien bestäms (*specialtarifferad försäkring*). Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om klassificering av risker och bestämmande av försäkringspremien enligt hur farligt yrket eller arbetet är samt om hur försäkringstagarens egen olycksstatistik skall beaktas när försäkringspremien bestäms.

35 b §

Arbetsinkomster som skall inräknas i det lönebelopp som försäkringspremien grundar sig på är den lön, resultatpremie eller något annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete. Ett sådant vederlag anses som arbetsinkomst även då det betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, av en sådan myndighet som enligt lönegarantilagen (866/1998) ansvarar för lönegarantin eller av någon annan betalare (*ställföreträdande betalare*) i stället för av arbetsgivaren. Till arbetsinkomsten räknas också sådant vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis skall gottgöras i form av

1) betjäningssavgifter eller gåvor av allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte annan tillförlitlig utredning om deras belopp presenteras,

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal, eller

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något annat motsvarande stöd som betalas av staten eller kommunen.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. anses bland annat inte

1) en personalförmån som tillhandahållits av arbetsgivaren,

2) en ränteförmån för ett lån som erhållits på grundval av ett anställningsförhållande,

3) en förmån som innefattar rätten att på grundval av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i en sammanslutning till ett lägre pris än det gängse, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda,

4) en i 66 § i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier,

5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag som hör till samma koncern eller en annan liknande ekonomisk sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som noteras på en fondbörs som övervakas av myndigheterna eller i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,

6) dagpenning eller någon annan ersättning för kostnader för arbetsresor,

7) lön för väntetid enligt 2 kap. 14 § 1 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001),

8) ersättning eller något annat skadestånd som betalas med anledning av att ett arbetsavtal upphävts,

9) i personalfondslagen (814/1989) avsedda vinstpremieandelar som har överförts till en personalfond eller lyfts kontant, eller en fondandel som har lyfts ur personalfonden,

10) poster som med stöd av bolagsstämmans beslut betalas till en arbetstagare i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, förutsatt att den kontanta vinstpremien betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som fastställs i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, och att grunderna för beräkning av den kontanta vinstpremien överensstämmer med 2 § 2 mom. i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den

kontanta vinstpremie och den utdelning som skall betalas till aktieägarna och vilka fastställs vid bolagsstämman, och inte heller

11) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft.

I de situationer som avses i 2 mom. 10 punkten förutsätts dessutom att ett avtal som är bindande för arbetsgivaren inte har ingåtts beträffande betalningen av vinstpremie och att ägarna vid bolagsstämman efter räkenskapsperiodens utgång fattar ett bindande beslut om utbetalning av kontant vinstpremie och att vinstpremierna betalas därefter. En tilläggsförutsättning är att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller på något annat motsvarande sätt.

Närmare bestämmelser om de arbetsinkomster som skall inräknas i det lönebelopp som ligger till grund för försäkringspremien utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

När en arbetstagare från Finland sänds utomlands för att arbeta eller när arbetstagaren anställs utomlands så att han eller hon omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, betraktas med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. som arbetsinkomst den lön som borde betalas i Finland för motsvarande arbete. Om motsvarande arbete inte finns i Finland, betraktas den lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete som arbetsinkomst.

38 §

På en försenad försäkringspremie enligt denna lag och en avgift enligt 36 § skall arbetsgivaren för dröjsmålstiden betala årlig dröjsmålsränta enligt räntefoten i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). En försäkringspremie som drivs in i utsokningsväg höjs med 10 procent i ett för allt. När en försäkringsanstalt lämnar en försäkringspremie till utsokning kan försäkringsanstalten dock i stället för förhöjningen på sin fordran bära upp en ovan nämnd dröjsmålsränta.

En försäkringsanstalt får inte påföra arbetsgivaren en försäkringspremie efter det att fem år har förflutit från det att utjämningspremien för försäkringsperioden förföll till betalning. Arbetsgivarens försäkringspremie som fastställs

enligt denna lag och en på premien för tiden för betalningsdröjsmål beräknad dröjsmålsränta enligt 1 mom. och en förhöjning av försäkringspremien får sökas ut utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg (367/1961). Verkställbara på samma sätt är de skadestånd och avgifter som arbetsgivaren skall betala enligt 10 § 2 mom. samt 11 och 36 §.

En försäkringsanstalt och Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund får inte påföra en arbetsgivare eller en försäkringsanstalt en premie eller avgift enligt denna lag som grundar sig på 10 § 2 mom., 11 §, 12 § 2 mom., 38 b och 38 c § eller 41 b § 6 mom. eller någon annan därmed jämförbar premie eller avgift när tio år har förflutit från det att försäkringsanstalten eller Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund fick kännedom om grunden för premie- eller betalningsplikten. Om inte något annat bestäms i denna lag, skall en sådan premie eller avgift uppbäras inom fem år från ingången av året efter det år då premien eller avgiften fastställdes.

41 f §

Försäkringsanstalten skall förvara de handlingar som ansluter sig till ordnandet av försäkringsskydd enligt denna lag eller ett skadeståndsärende på det sätt som föreskrivs i arkivlagen (831/1994). Om arkivverket inte har bestämt att handlingar skall förvaras varaktigt, skall försäkringsanstalten förvara handlingar och uppgifter enligt följande:

1) försäkringsansökan, försäkringsbrev, anmälan om uppsägning av försäkring och andra motsvarande handlingar och uppgifter om en försäkrings början, giltighet och upphörande, anmälan om olycksfall, utlåtanden, intyg, ställningstaganden och undersökningsresultat av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården beträffande den skadades hälsotillstånd, behov av hjälp, arbets- och funktionsförmåga, rehabilitering och död, uppgifter om den skadades och hans eller hennes förmånstagares inkomster, försäkringsanstaltens beslut om försäkring och skadestånd samt andra jämförbara

handlingar och uppgifter som gäller förhållandena under vilka olyckan inträffat, rätt till skadestånd, skadestånd och skadeståndets upphörande i minst 100 år,

2) handlingar om sökande av ändring enligt denna lag i minst 50 år, om de inte enligt 1 punkten skall förvaras under en längre tid,

3) handlingar och uppgifter om ägandeförhållanden i försäkringstagarens företagsverksamhet, försäkringstagarens inkomster som inverkar på den årliga arbetsinkomsten vid försäkring enligt 57 §, löner som försäkringstagaren betalar till arbetstagarna och som behövs för fastställande av försäkringspremien, försäkringstagarens olycksstatistik och andra grunder för bestämmandet av försäkringspremien, uppbörden av försäkringspremier, förbud att utbetala skadestånd samt försäkringsanstaltens regressrätt i minst 10 år,

4) övriga handlingar som gäller verkställandet av denna lag i minst sex år.

Förvaringstiden för handlingar och uppgifter som gäller skadestånd enligt denna lag börjar från och med att anmälan om olycksfallet har inkommit till försäkringsanstalten eller att ärendet anhängiggjorts på något annat sätt vid försäkringsanstalten. Förvaringstiden för en handling eller uppgift som ansluter sig till en försäkring som tecknats enligt denna lag börjar från och med att handlingen eller uppgiften inkommit till försäkringsanstalten.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan föreskrivas om en sådan metod för lagringen av handlingar och uppgifter som bevarar sakinnehållet i handlingarna och uppgifterna på ett tillförlitligt sätt. Om inte något annat visas, anses handlingar och uppgifter som lagrats på detta sätt motsvara de ursprungliga.

53 h §

Vad detta kapitel föreskriver om försäkringsanstaltens beslut gäller i tillämpliga delar beslut som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund meddelar med stöd av denna lag. Försäkringsanstalten får dock inte söka ändring genom besvär i ett beslut som Olycksfallsförsäkrings-

anstalternas Förbund eller en besvärsinstans har meddelat med stöd av 41 b § 1—5 mom.

60 §

De belopp som avses i 10 § 2 mom., 11 §, 12 § 1 mom., 28 § 6 mom., 35 a §, 53 § 5 mom. och 60 a § 4 mom. justeras kalenderårsvis med den lönekoeficient som anges i 7 b § i lagen om pension för arbetstagare, och de belopp som avses i 16 § 3 mom., 20 § 2—4 mom. och 20 a § 2—4 mom. justeras kalenderårsvis med det arbetspensionsindex som anges i 9 § i lagen om pension för arbetstagare. De justerade beloppen

avrundas så att de i 20 § 2—4 mom., 20 a § 2—4 mom. och 60 a § 4 mom. angivna beloppen avrundas till närmaste cent, de i 10 § 2 mom., 12 § 1 mom. och 35 a § angivna beloppen avrundas till närmaste hela euro samt de i 11 §, 16 § 3 mom., 28 § 6 mom. och 53 § 5 mom. angivna beloppen avrundas till närmaste hela tio euro.

— — — — — — — — — — — — — — —
Denna lag träder i kraft den 20 .
Vid tillämpningen av denna lag motsvarar de i 10 § 2 mom. och 12 § 1 mom. angivna beloppen indexnivån år 2004.

Helsingfors den 12 december 2005